

Міністерство культури та інформаційної політики України
Закарпатська академія мистецтв
Кафедра декоративно-прикладного мистецтва

"ЗАТВЕРДЖУЮ"

Проректор з навчальної роботи

Бокшан А.М.

" 29 " *серпень* 2020 року

СИЛЛАБУС

ДИСЦИПЛІНИ «ІСТОРІЯ МИСТЕЦТВА НА ЗАКАРПАТТІ»

Освітній ступінь	Магістр
Спеціальність/ Освітня програма	022 Дизайн / ОПП «Дизайн» 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація / ОПП «Живопис»; «ДІМ»
Статус дисципліни	Обов'язкова
Рік викладання / семестр	2020-2021 / I семестр
Обсяг дисципліни (кредити/години)	3 ЄКТС / 90 годин з них: лекції – 42 год. семінарські заняття – 6 год. самостійна робота – 42 год.
Мова викладання	Українська
Форма контролю	Екзамен
Викладач	Приймич Михайло Васильович, д-р. мистецтвознавства
e-mail	mpryumych@yahoo.com
Інформація про консультації	Очне / Онлайн (за потреби)

АНОТАЦІЯ

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Історія образотворчого мистецтва вивчає проблеми історичного розвитку мистецьких процесів, а також чинники, що сприяли розвитку стилістичних напрямків та художніх форм. Термінологічна база, що забезпечує фаховість формулювання суджень про мистецтво, біографічні дані відомих митців. Зв'язок з іншими дисциплінами спеціальними і профілюючими дисциплінами.

Програма ділиться на 6 змістових блоків, вивчення кожного з яких завершується семінаром або практичним заняттям.

1. Географічне положення Закарпаття та особливості регіону Верхнього потисся.
2. Стоянки первісної людини на території Закарпаття. Археологічні культури доби кам'яної доби та часу бронзи. Пам'ятки археологічних культур Верхнього потисся..
3. Доба заліза на Закарпатті. Культури римського періоду та часу переселення народів. Пам'ятки будівництва, литва та гончарства.
4. Особливості археологічних культур стародавніх слов'ян на території Закарпаття. Ранні слов'янські поселення, особливості будівництва та кераміка.

Семінар.

5. Вторгнення кочових народів на Дунайську рівнину. Утворення Угорського королівства. Пам'ятки оборонного та сакрального середньовічного будівництва на Закарпатті. Архітектура XII–XV ст.
6. Розвиток монументального живопису XII–XV ст. Неоренесансні та готичні розписи в храмах Закарпаття.
7. Реформація та її вплив на художнє життя у краї. Перемоги над турками та початки барокового будівництва на Закарпатті XVI–XVII ст.

Семінар

8. Ужгородська унія та її значення для розвитку художніх форм у краї. Єпископ Ольшавський та спроби незалежнення єпархії. Активізація будівництва Закарпаття другої половини XVII – початку XVIII ст. Особливості та головні тенденції.
9. Особливості розвитку монументального та станкового живопису Закарпаття другої половини XVII – початку XVIII ст. Іконопис Вишньовської школи на Закарпатті.
10. Андрій Бачинський та початки “Золотої доби в мистецтві Закарпаття” другої половини XVIII–поч. XIX ст. Активізація життя в єпархії та поява освічених художників.
11. Значення уніфікаційних проектів для розвитку архітектури Закарпаття другої половини XVIII–поч. XIX ст. Пам'ятки сакральної архітектури доби Бачинського.
12. Монахи-художники та розвиток живопису на Закарпатті другої половини XVIII– поч. XIX ст.

Зразки монументального різьблення та станкового малярства.

Семінар.

13. Процес національного відродження. Розвиток міської та сакральної архітектури. Пам'ятки архітектури XIX ст..
14. Академічна освіта та її значення для мистецьких процесів у краї. Зміни у живописі та ознаки класицизму в іконостасному різьбленні Закарпаття XIX ст.
15. Капіталізація промисловості Закарпаття. Розвиток ливарних центрів та скульптури Закарпаття XIX ст.
16. Архітектура сецесії у містах Закарпаття. Ідеї романтизму в сакральному мистецтві Закарпаття кінця XIX – поч. XX ст.
17. Формування пленерного живопису в Угорщині. Нодьбанська школа та її значення для формування нових поглядів на живопис у краї в XX ст.
18. Політичні зміни після 1918 року. Нові вимоги до містобудування у Чехословацькій республіці. Пам'ятки конструктивізму на Закарпатті першої половини XX ст.
19. Творчість А. Ерделі, Й. Бокшая та Ф. Манайла. Ідеї та принципи формування закарпатської мистецької школи.
20. Мистецтво краю в часі Другої світової війни. Тижні угорської культури та розвиток пленерного живопису.
21. А. Ерделі та заснування навчального закладу на Закарпатті в 1946 р. та Спілки художників.
22. Художники другого покоління та пошуки власної виразності в умовах тоталітарної ідеології 1960–70-х років.
23. Тенденції у мистецтві Закарпаття в часі Української державності. Пролеми традиції і новаторство у творчості художників краю.

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема	Кількість годин		
	лекції	практичні	самостійна робота
Змістовий модуль 1. Географічне положення та археологічні пам'ятки краю.			
Тема 1. Географічне положення Закарпаття.	2		
Тема 2. Первісні стоянки на території Закарпаття. Пам'ятки археологічних культур верхнього потисся.	2		
Тема 3. Археологічні пам'ятки Закарпаття залізної доби та часу переселення народів.	2		
Тема 4. Культура та мистецтво стародавніх слов'ян на території Закарпаття.	2		
Разом за змістовим модулем 1	8		
Змістовий модуль 2. Мистецтво Закарпаття у добу Середньовіччя			
Тема 5. Пам'ятки середньовічного будівництва на Закарпатті. Архітектура XII–XV ст.	2		

Тема 6. Монументальний живопис XII–XV ст.	2		
Тема 7. Розвиток мистецтва Закарпаття XVI–XVII ст.	2		
Разом за змістовим модулем 2	6		
Змістовий модуль 3. Культурний процес на Закарпатті XVII–XVIII ст.			
Тема 8. Архітектура Закарпаття другої половини XVII – початку XVIII ст. Особливості та головні тенденції.	2		
Тема 9. Живопис Закарпаття другої половини XVII – початку XVIII ст.	2		
Тема 10. Золота доба в мистецтві Закарпаття другої половини XVIII– поч. XIX ст. Історичні реалії.	2	2	
Тема 11. Будівництво Закарпаття другої половини XVIII– поч. XIX ст.	2		
Тема 12. Живопис Закарпаття другої половини XVIII– поч. XIX ст.	2		
Разом за змістовим модулем 3	10	2	
Змістовий модуль 4. Проблеми національного відродження. Мистецтво Закарпаття XIX ст.			
Тема 13. Будівництво Закарпаття XIX ст.	2		
Тема 14. Живопис та іконостасне різьблення Закарпаття XIX ст.	2		
Тема 15. Розвиток скульптури Закарпаття XIX ст.	2		
Тема 16. Мистецтво Закарпаття кінця XIX – поч. XX ст.	2		
Разом за змістовим модулем 4	8		
Змістовий модуль 5. Нові художні віяння та розвиток мистецтва Закарпаття			
Тема 17. Нодьбанська школа та шляхи формування нових поглядів на живопис у краї в XX ст.	2		
Тема 18. Будівництво у Закарпатті першої половини XX ст.	2		
Тема 19. Основоположники закарпатської мистецької школи.	2		
Тема 20. Шляхи розвитку мистецтва краю в часі Другої світової війни	2		
Разом за змістовим модулем 5	8		
Змістовий модуль 6. Українське мистецтво у часі зростання національної самосвідомості			
Тема 21. Заснування навчального закладу на Закарпатті в 1946 р. та Спілки художників.	2		
Тема 22. Мистецтво Закарпаття 1960–70-х років.	2		
Тема 23. Тенденції у мистецтві Закарпаття в часі Української державності.	2		
Разом за змістовим модулем 6	6	2	
Підсумковий контроль	-	2	
Усього	46	4	66

ЗМІСТ САМОСТІЙНОЇ / ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Самостійна / індивідуальна робота виконується студентами в позааудиторний час і передбачає:

- опрацювання прослуханого лекційного матеріалу;
- опрацювання джерел рекомендованої літератури з дисципліни;
- вивчення окремих питань, що винесені на самостійне опрацювання;
- написання рефератів.

Перелік питань, що виносяться на самостійне опрацювання

№ п/п	Тема	Кількість годин
1	Археологічні культури на Закарпатті.	8
2	Особливості розвитку європейських стилів на сході Угорського королівства.	8
3	Західноєвропейські впливи та регіональні форми у розвитку мистецтва Закарпаття XVIII ст.	10
4	Особливості національного відродження Закарпаття у XIX ст.	8
5	Значення образотворчого мистецтва для презентації культури краю в Україні і світі.	8
	Разом	66

ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ СТУДЕНТІВ

1. Первісне мистецтво людини на Закарпатті в контексті європейського культурного розвитку;
2. Особливості закарпатського мистецтва в добу Середньовіччя;
3. Значення “Золотої доби” закарпатської культури для подальшого розвитку мистецтва Закарпаття;
4. Ідеї національного відродження на Закарпатті та шляхи розвитку мистецтва.
5. Художні тенденції кінця XIX – поч. XX ст. та розвиток мистецтва Закарпаття.
6. Роль навчального закладу у розвитку мистецтва краю.

КОНТРОЛЬ НАВЧАЛЬНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Домінуючою методою навчання при викладанні теоретичної дисципліни «Педагогіка вищої школи» є лекції та практично-семінарські заняття.

Поточний контроль знань студентів – це оцінювання навчальних досягнень протягом навчального семестру усіх видів аудиторної роботи. Поточний контроль здійснюється переважно в аудиторний час і передбачає оцінку виконання тестових і практичних завдань, опитування з метою визначення рівня теоретичної підготовки до занять, оцінку реферату.

Підсумковий контроль знань студентів проводиться після завершення усіх видів навчальної роботи з відповідних змістовних модулів. Також враховується оцінка за реферат.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Критерії оцінювання аудиторної роботи: повнота розкриття питань; логіка викладання, культура мови; емоційність та переконаність; використання літератури; уміння робити порівняння, висновки; вміння самостійно готувати матеріал; інше.

Критерії підсумкового оцінювання знань студента:

- 90-100 балів – за глибокі знання навчального матеріалу, що міститься в рекомендованих літературних джерелах; вміння аналізувати явами, які вивчаються, чітко і лаконічно; логічно і послідовно відповідати на поставлені запитання; вміння застосовувати теоретичні відомості під час виконання тестових завдань;
- 82-89 балів – за ґрунтовні знання навчального матеріалу; аргументовані відповіді на поставлені запитання; вміння застосовувати теоретичні відомості під час виконання тестових завдань;
- 74-81 балів – за міцні знання навчального матеріалу; аргументовані відповіді на поставлені запитання, які, однак, містять певні неточності; вміння застосовувати теоретичні відомості під час виконання тестових завдань;
- 64-73 балів – за посередні знання навчального матеріалу, мало аргументовані відповіді, слабе застосування теоретичних відомостей під час виконання тестових завдань;
- 60-63 балів – за незнання значної частини навчального матеріалу, невміння застосовувати теоретичні відомості під час виконання тестових завдань;
- 00-59 балів – за незнання навчального матеріалу, істотні помилки у відповідях на запитання; невміння орієнтуватися під час виконання тестових завдань; незнання основних фундаментальних положень.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Європейська шкала ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 - 100	A	відмінно
82 - 89	B	добре
74 - 81	C	
64 - 73	D	
60 - 63	E	задовільно
35 - 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0 - 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

ЛІТЕРАТУРА

1. Небесник І. Культурологія – Москва: Искусство, 2007.
2. Приймич М., Перед лицем Твоїм. Закарпатський іконостас. – Ужгород: Карпати – Гражда, 2007.
3. Приймич М. Церковний живопис Закарпаття/ М.Приймич.— Ужгород: Карпати, 2017.— 137 с.:іл.
4. Приймич М. Іконостаси Закарпаття. Історико-мистецькі нариси/ Вст. ст. М.Сирохмана.— Ужгород: Карпати, 2014.— 184 с., іл.
5. Приймич М. Нові відкриття у монументальному живописі Фердинанда Видри / М. Приймич// Образотворче мистецтво.- 2016.- №2.- С.46-49
6. Сирохман М. Церкви України. Завкарпаття. – Львів:МС, 2000.